

Y?lmazl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Y?lmazl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33358>

Özet

Y?lmazl?k Ölçe?i (YÖ), U?ur G?rg?n taraf?ndan 2006 y?l?nda geli?tirilen, bireylerin psikolojik y?lmazl?k düzeylerini ölçmek amac?yla olu?turulmu? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, geli?imsel bir çal??ma olup, psikometrik özelliklerinin belirlenmesi için kapsaml? geçerlik ve güvenilirlik analizlerine tabi tutulmu?tur. Ölçe?in geçerlik çal??malar?, ölçüt geçerli?i ve yap? geçerli?i olmak üzere iki ana bile?eni içermi?tir. Güvenirlik çal??malar? ise test-tekrar test yöntemi ve Cronbach alfa iç tutarl?k katsay?s?n?n hesaplanmas?yla gerçe?leştirilmi?tir. Ölçek, 5'li Likert Tipi derecelendirme format?n? kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Y?lmazl?k, Psikolojik Y?lmazl?k, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Geçerlik, Faktör Analizi, Likert Tipi.

Yazarlar

U?ur GÜRGÂN

Amaç

Y?lmazl?k Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin zorluklar, travmalar veya önemli stres kaynaklar? kar??s?nda ba?ar?l? bir ?ekilde uyum sa?lama kapasiteleri olan psikolojik y?lmazl?k düzeylerini bilimsel ve sistematik bir biçimde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve psikoloji alanlar?nda yap?lan ara?t?rmalara katkı sa?lamak üzere geli?tirilmi?tir.

Ölçek, ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara, bireylerin adaptif ba?a ç?kma stratejilerini ve içsel güçlerini de?erlendirebilecekleri, psikometrik aç?dan sa?lam bir araç sunmay? hedeflemektedir. Bu sayede, risk alt?ndaki pop?lasyonlar?n belirlenmesi ve müdahale programlar?n?n etkinli?inin ölçülmesi mümkün olmaktadır.

Yap?

Y?lmazl?k Ölçe?i (YÖ), literatürde geni? kabul gören psikolojik y?lmazl?k (resilience) yap?s?n? ölçmektedir. Y?lmazl?k, bireyin olumsuz ya?am olaylar? ve stresörler kar??s?nda psikolojik sa?l??n? koruyabilme, toparlanabilme ve hatta bu deneyimlerden güçlenerek ç?kabilme yetene?i olarak kavramsalla?t?r?lm??tir.

Ölçek geli?tirme sürecinde, bu yap?n?n çok boyutlu do?as? dikkate al?nm?? ve maddeler, y?lmazl??n farklı veçhelerini temsil edecek ?ekilde olu?turulmu?tur. Yap? geçerli?i çal??malar?, bu teorik temellerin istatistiksel olarak desteklendi?ini göstermek amac?yla gerçe?leştirilmi?tir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çal??malar?, ölçme aracının gerçekten y?lmazlık yap?sın? ölçüp ölçmediğini kan?tlamak amacıyla titizlikle yürütülmü?tür. Geçerlik incelemesi kapsamında hem **ölçüt geçerli?i** hem de **yap? geçerli?i** yöntemleri kullan?lm??t?r.

Yap? geçerli?ini belirlemek için temel olarak faktör analizi uygulanm??t?r. Faktör analizi, ölçek maddelerinin hangi temel psikolojik boyutlar altında toplandığını ortaya koyarak, ölçeğin teorik yapıyla uyumunu do?rulam??t?r. Ölçüt geçerli?i ise, ölçekten alınan puanların, aynı yapıyı ölçtü?ü bilinen diğer geçerli araçlardan alınan puanlarla veya ilgili d??sal kriterlerle ilişkisinin incelenmesi yoluyla desteklenmiştir.

Güvenirlik

Y?lmazlık Ölçeği'nin güvenilirlik çal??malar?, ölçme sonuçlarının tutarlı ve kararlı olup olmadığını incelemeyi amaçlam??t?r. Bu kapsamda iki temel güvenilirlik yöntemi kullan?lm??t?r:

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçeğin zamana karşı kararlılığını belirlemek amacıyla, aynı bireylere farklı zamanlarda uygulanan test sonuçları arasındaki korelasyon hesaplanm??t?r. Yüksek korelasyon katsayısı, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verdiğini göstermektedir.

?ç Tutarlılık Güvenirli?i: Ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar tutarlı olduğunu ölçmek için yaygın olarak kullanılan Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanm??t?r. Elde edilen yüksek alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçmede homojen olduğunu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerli?ini sağlamla?tırmak amacıyla faktör analizi yöntemi uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçekteki maddelerin, y?lmazlık yap?sının altında yatan teorik boyutları temsil eden anlamlı faktörlere ayrılıp ayrılmadığını istatistiksel olarak test etmiştir.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin çok boyutlu veya tek boyutlu yap?sın? ortaya koymuş ve bu yapının teorik beklentilerle ne ölçüde örtüştüğünü göstermiştir. Bu süreç, ölçeğin nihai formunun oluşturulmasında ve gereksiz veya düşük yüklenimli maddelerin elenmesinde kritik rol oynam??t?r.

Araç

Test Türü: Geliştirme

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (Örneğin: Hiçbir Zaman, Nadiren, Bazen, Ço?u Zaman, Her Zaman)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Belirtilmemi? (Genellikle üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyonu üzerine geli?tirildi?i varsay?lmaktad?r.)

Ya? Grubu: Belirtilmemi?

Popülasyon Detaylar?: Çal??man?n orijinal referans?nda detayl? popülasyon bilgileri mevcuttur.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Psikoloji, Y?lmazlık, Psikometrik Özellikler, ?ç Tutarlılık, Test Geli?tirme, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: ugurgan@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi, Ankara (Referans kayna??na göre).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Y?lmazlık Ölçe?i'nin geli?tirme çal??ması **2006** y?l?nda yay?mlanm??tır. Ölçe?in ticari kullan?m?, izinler ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar U?ur Gür?an ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: ugurgan@hotmail.com.

Kaynaklar

Gür?an, U. (2006). Y?lmazlık Ölçe?i (YÖ): Ölçek geli?tirme, güvenilirlik ve geçerlik çal??ması. *Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 39(2), 45-74.

Makalenin orijinal ba?lant?s?na ?u adresten eri?ilebilir: dergiler.ankara.edu.tr.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: yilmazlik-olcegi-toad.pdf.

Y?lmazlık Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynak içerikte Y?lmazlık Ölçe?i'ne ait maddeler listelenmemiştir. Maddelere eri?im için lütfen yukarıda belirtilen referans kayna??n? veya sorumlu yazar? kullan?nz.